

Stadsorientering på Riddarholmen och i Gamla Stan 2016-05-25

Gruppens namn: _____

Följ linjen på nedanstående karta. Läs och försök svara på frågorna nedan. Målet är vid statyn av känd svenska vid slottsflygeln mitt emot Högvaktsflygeln. Om vi hinner kan vi titta på vaktavlösningen 12.15 på Yttre Borggården.

Följ stranden runt Riddarholmen!

1. Vad heter klosterorden som brukar kallas gråmunkeorden, som låg på Riddarholmen, Gråmunkeholmen eller som den först hette Kidholmen?

2. Vem ägde Mälardrottningen tidigare?

3. Vem har gjort skulpturen på Evert Taubes terrass rest 1966? _____

4. Vilket träd växer vid och bortom Evert Taubes staty? _____

5. Vad heter det vita palatset med de två tornen (också kallad Kungshuset eftersom kungafamiljen bodde där efter Tre Kronors brand 1697)? _____

6. Är Birger Jarls Torn Stockholms äldsta byggnad? _____

7. När brann Eldkvarn, som låg där stadshuset nu ligger? _____

Gå upp trapporna till Schering Rosenhanes gränd!

8. Vad är det som saknas på denna gränd och som brukar finnas på alla gator eller gränder? _____

9. När sattes luckan "Normalpunkt för Sverige" upp? _____

10. När byggdes huset Birger Jarls torg 4 (se ankarlutarna på sista sidan)? _____

11. Vilken fågel är det under tornspirans kors på Riddarholmskyrkans

sydöstra kor? _____

12. *Gå över Riddarholmsbron mot Riddarhuset!* På pelarna på varsin sida om Gustav Vasa statyn finns det sädeskärvar – kan ni något annat namn på denna kärve? _____

13. Vilket träd växer runt statyn och i trädgården?

14. Vilken stil har pilastrarnas kapitäl på Riddarhuset?

15. *Fortsätt fram till Högsta Domstolen (HD)* Vad heter

palatset som HD ligger i? _____

- 16 och 17. Vilka två kungar har sina monogram på grindarna till detta palats?

16. _____ 17. _____

Använd övergångsstället och gå mot Storkyrkobrinken!

18. Vilken tidning startade Lars Johan Hierta? _____

19. När byggdes huset Prästgatan 3 (ankarlutarna)? _____

20. När byggdes huset Prästgatan 7 _____

21. Följ Prästgatan söderut! Vad tror du "armarna" ovanför fönstren på Prästgatan 24 har

använts till? _____

22. Varför tror du det står en kanon i hörnet vid Prästgatan 17? OBS också återanvändandet

av runstenen vid husbygget! _____

23. Vad har Tyska Kyrkan (S:t Gertrud) högst uppe på sin spira? _____

24. Hur hög tror du att kyrkan är? _____

25. Källarvalven under Storkyrkoskolan är medeltida, men när tror du att

den nuvarande skolbyggnaden byggdes? _____

26. "Yngling bestiger häst", vilket sädeslag under hästen? _____

27. Vilket träd står vid ingången till skolgården? _____

28. Tyska Stallplan 1. Varför tror du de satt blindfönster på den vänstra

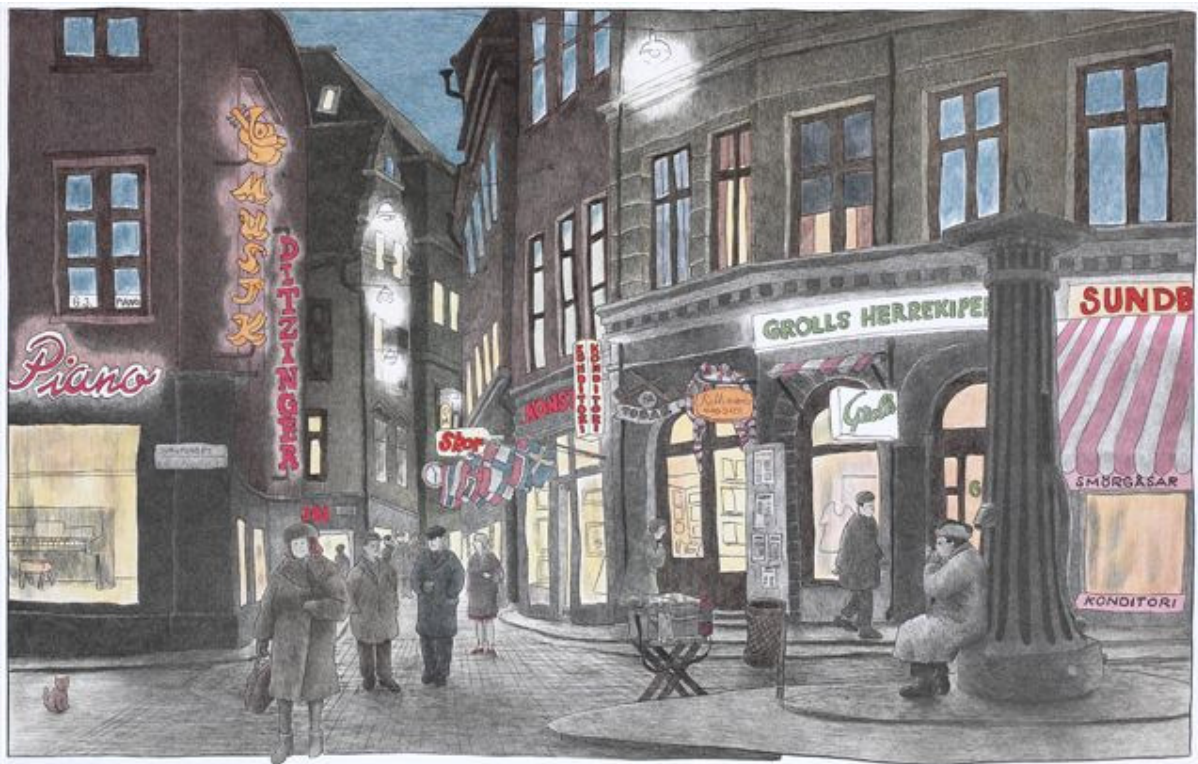
flygeln? _____

29. När föddes Carl Larsson? _____

Gå ned MårtenTrotzigs gränd!

30. Vad hette den tidigare? _____

31. Följ Västerlånggatan till Järntorget! Varför heter det Järntorget?

32. Vilket namn fick Riksbanken vid starten 1668? _____

33. Evert Taube har noter i handen. Till vilken låt? _____
Gå upp Södra Benickebrinken och gå in på Svartmangatan

34. Vem lät uppföra huset Svartmangatan 20-22? _____

Följ Svartmangatan till Tyska Brunnsplan!

35. När byggdes brunnen? _____

36. Viket slags träd står på bägge sidor om brunnen? _____

37. Följ Själagårdsgatan. Vad har gett gatan sitt namn? _____

38. Brända Tomten. När huset som låg här tidigare brann, så lät man inte bygga något nytt. Varför? _____

Gå fram till Köpmangatan och ned till Köpmantorget!

39. Originalen till denna statygrupp finns som bekant i Storkyrkan. Den är i trä, men vem har gjort den? _____

40. *Gå tillbaka Köpmangatan till Staffan Sasses Gränd! Längst in i gränden finns Stockholms äldsta portal. Ser ni hur den vittrat av luftföroreningarna. I vilket material är den gjord?* _____

41. Köpmansgatan 11. Här innanför porten finns det fina trädgårdar, titta gärna in genom porten. Lyft blicken och titta på _____

portalen. När byggdes den? _____

Gå fram till Stortorget, men spring för all del inte på Brunkebergspumpen. Jo pumpen har faktiskt stått på Brunkebergstorg tidigare. Här stod Kopparmatte och Trähästen. Här fick forna tider skurkar slita spö och sitta på den vassa hästryggen och skämmas för sina synder.

42. Gå in i butiken Stortorget 5. Lyft blicken och kolla in takbjälkarna. Skriv ned två av djuren som du ser avbildade. _____

43. Vilket år byggdes pumpen? _____

44. Titta på gavlarna på torgets västsida. Vad kallar du den typ av gavel som finns på huset Stortorget 20? _____

45. Härifrån rann blodet i strömmar nerför Kåkbrinken och Solgränd under Stockholms blodbad. Vilket år? _____

Gå Källargränd fram till Slottsbacken!

46. Vad finns det på väggen i Storkyrkans sydöstra hörn? _____

47. Hur många m längre var Storkyrkan före 1548? Det finns en _____

skylt på väggen. _____ m

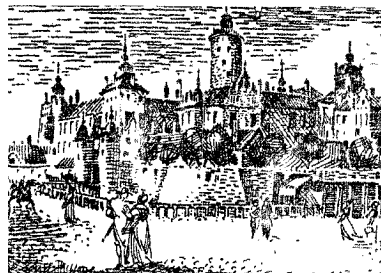
48. Gå in på Yttre Borggården till flygeln mitt emot Högvakts-flygeln! Där står Sten Stures maka staty. Det var hon som lät lura sig av Kristian II:s löften och släppte in danskarna

i Stockholm. Vad hette hon? _____

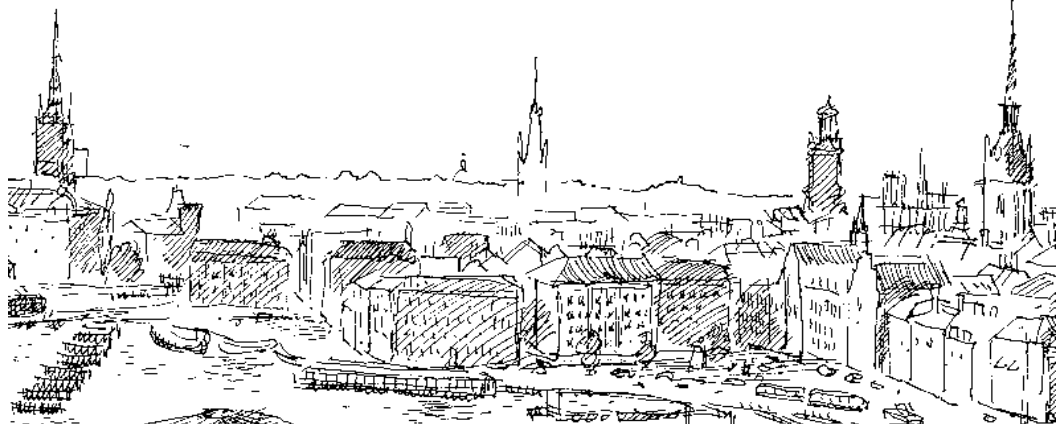
49. Vilken fisk tror ni fiskarna på bilden t.h. är ute efter att

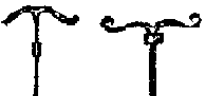

fånga med håven? _____

50-52. Vad heter kyrkorna på bilden nedan? _____

50. _____ 51. _____ 52. _____

	Medeltid		Runt år 1640
	Medeltid		Runt år 1650
	Medeltid		1660-70
	1550-1590		1660-90, 1630-1700
	Runt år 1600		1750
	Runt år 1630		1850

Dessa järnbitar användes till att hålla golvbjälkarna på sin plats. Den delen som man ser utanför huset fungerar som ett stopp så att bjälkarna ska ligga på sin plats vid påfrestningar. Genom att studera husens ankarslutar så kan man fastställa hur länge sedan det byggdes. Om ett hus har ankarslutar från t.ex. 1640-talet på bottenvåningen och på våningarna över sitter det ankarslutar från 1750-talet, då kan huset vara påbyggt 110 år efter bottenvåningen byggdes.